

Esimene Eesti kutsehariduse rahvusvahelistumise päev

18. mai 2017, Pärnumaa Kutsehariduskeskus, Niidupargi 12

Päeva dirigeerib **Ago Anderson**

9.30 Kogunemine ja kohv

10.00 PROLOOG

10.05 I VAATUS

Alustame kõige olulisematest inimestest koolis ehk siis õpilastest.

2016 Erasmus+ Aasta õpirändur, Tartu Kutsehariduskeskuse kokaõpilane **Markus Pärn**

Pärnumaa KHK õpilased: Kosmeetik/juuksurid **Maarja Mandel**, **Agne Loosme** Tenerifelt; juuksurid **Tiina Tupits**, **Annely Rohtla** Inglismaalt; sekretärid **Kristiina Kullerkupp**, **Birgit Org** Maltalt; autotehnikud **Helle Lainemäe**, **Martin Hõbemägi**, **Mirko Tuisk** Saksamaalt; laotöötajad **Kati Mumme**, **Johanna Viimsalu**, **Roland Arumäe**, **Õnnela Kuura** Soomest; pagarid **Daisy Pae**, **Daisy Tambre** Itaaliast.

Rätsepad **Rocio Herrera Suarez**, **Yerai Trujillo Gonzalez** Eestist.

11.00 II VAATUS

Paneeldiskussioon „**Välispraktika korraldamise võlust ja valust**“

Diskuteerivad: **Teele Luks** (Pärnumaa Kutsehariduskeskus), **Andrei Atškasov** (Tartu Kutsehariduskeskus), **Daniel Andres Kaevand** (Kemmler OÜ), **Lene Smith** (EUC Nordvestsjaelland), **Küllli Song** (Pärnumaa Kutsehariduskeskus),

Tartu Kunstikooli õpetaja **Kalli Kalde** Saksamaal stažeerimise ajal valminud graafikatöödest.

12.00 LÕUNA

13.00 III VAATUS

Paneeldiskussioon „**Kust (ja miks) tulevad rahvusvahelised koostööprojektid ning kuhu kaovad (võis siis mitte) nende tulemused...**“

Diskuteerivad: **Indrek Alekõrs** (Pärnu Saksa Tehnoloogiakool), **Eduard Brindfeldt** (Tallinna Tööstushariduskeskus), **Laida Reimann** (Järvamaa Kutsehariduskeskus), **Katre Lomp** (Rakvere Ametikool) ja **Sabine Hoffmann** (Berufskolleg Wipperfürth). Vestlust juhib **Sirje Ellermaa** (Kuressaare Ametikool).

14.30 KOHVIPAUS

15.00 IV VAATUS

Ettekanne „*The global dimension in the strategies and daily life of vocational colleges in Finland – how to cope with demanding times?* „ – **Mika Saarinen** (Soome Erasmus+ agentuur)

Ettekanne „*Rahvusvahelised tegevused akrediteerimise peeglis*“ – **Marge Kroonmäe** (SA Archimedes EKKK)

Vaatuses teeb kokkuvõtte **Helen Põllo** (Haridus- ja Teadusministeerium).

16.30 EPILOOG

II vaatus osalejad

Teele Luks

Teele töötab Pärnumaa KHKs täiskasvanute koolituse osakonna tasemeõppe koolitusjuhina, kuid oma põhitöö kõrvalt on ta pidevalt olnud kaasatud rahvusvahelistesse tegevustesse. Teele on Pärnumaa KHKs edukalt korraldanud nii õpirännet kui osalenud koostööprojektides. Teelele saab alati kindel olla, ta on kohusetundlik, kiire ning pühendunud projektijuht. Õpilaste ja kolleegidega suhtlemisel on Teele toetav, hooliv ning motiveeriv.

Tänu Teele avatud suhtlemisele on leitud uusi välispartnereid. Teele kaasabil on koolis edukalt korraldatud välispartnerite vastuvõtte. Teele juhitud projektide tulemused on oluliselt mõjutanud igapäevast koolielu ja kooliperet.

2015. aastal tunnustati Pärnumaa KHKd Erasmus+ kutsehariduse õpirände hartaga. Teele aitas kaasa kooli rahvusvahelistumise strateegia koostamisele.

Andrei Atškasov

Andrei töötab Tartu KHKs rahvusvaheliste suhete koordinaatorina. Andrei on tulemuslikult juhtinud kooli rahvusvahelist koostööd. Tema eestvedamisel on välja töötatud Tartu KHK rahvusvahelistumise strateegia aastani 2020. Koolis on loonud sidemed õpilaste ja töötajate õpiränneteks ning strateegiliseks koostööks ligi 20 välisriigiga. Igal aastal on sooritab välismaal praktika 120-150 õpilast ja käib stažeerimas 20 - 30 töötajat. Vastu võetakse kuni 60 õppijat ja töötajat teistest riikidest. Andrei tööd iseloomustab süsteemne, õpetajaid ja õpilasi kaasav ja innustav lähenemine rahvusvahelisele koostööle. Iga projekt on suurima põhjalikkusega ette valmistatud ja ellu viidud.

Kolleegide poolt on Andrei hinnatud kui mitut võõrkeelt oskav abivalmis kaaslane, kes lisaks põhitööle on alati valmis vastu võtma väliskülalisi, tegema kooli ja Tartut tutvustavaid ettekandeid ja ekskursioone.

2016. aastal valiti Andrei sihtasutuse Archimedes poolt Aasta õpirände edendajaks.

Daniel Andres Kaevand

Kemmler OÜ on olnud Pärnumaa Kutsehariduskeskuse koostööpartner alates 2013 aastast. Ettevõtte põhitegevusvaldkonnaks on üldehitus, tegutsetakse nii Eestis kui Soomes. Eesti objektidel käivad praktiliselt Pärnumaa Kutsehariduskeskuse õpilased kivi- ja betoonkonstruktsioonide ning üldehituse valdkondadest. Samuti pakub ettevõtte praktikavõimalust välispraktikantidele alates 2014. aastast. Põnevaks teeb välispraktikantide praktikakorralduse asjaolu, et juhendamine inglise keelt rääkivatele praktikantidele toimub ainult eesti ja vene keeles, aga kõik välispraktikandid on kogemusega väga rahule jäänud. Tööandjana on Andres alati väga vastutulelik ja koostöövalmis. Lisaks tööpraktikale pakub Andres õpilastele lahendusi ka transpordi ning toitlustuse korraldamisel, kui praktikakohale on keeruline ühistranspordiga ligi pääseda. 17. mail lõppes tal kuuenda välisõpilaste grupi juhendamine.

Lene Smith

Esmane kontakt EUC Nordvestsjaellandi kooliga sõlmiti Nordplus ettevalmistaval kohtumisel novembris 2012 Taanis, Holbaekis. Alates 2013 aastast korraldab EUC Nordvestsjaellandi koolis rahvusvahelisi projekte Lene, kes varasemalt oli samas koolis õpetaja. Esimene suurem töövarjutamisprojekt „Competitive Development of Schools“

toimus 2014/2015 õppeaastal koos Pärnumaa Kutsehariduskeskuse arendusosakonna töötajatega, mille käigus tutvuti koostööpartnerite arendusosakondade töö korralduse ning koolide arengunäidetega.

Lene on väga usaldusväärne, entusiastlik ja asjalik projektijuht, kelle peale saab alati kindel olla, nii õpilaste praktikakohad kui dokumentatsioon on alati väga hästi ja korrektselt organiseeritud.

Külli Song

Töötab PKHKs täiskasvanute koolituse osakonnas sekretäri valdkonna kutseõpetajana alates 1981. Ta on olnud kaasatud erinevatesse rahvusvahelistesse projektidesse Comeniuse, Leonardo ja Erasmus+ programmi raames. Külli roll on olnud toetada oma õpilasi ja osaleda erinevates projektiga seotud tegevustes. Küllil on olnud võimalus külastada Soomet, Portugali ja Malta kutse- ja täiskasvanuharidusega seotud asutusi. Projektide tegevustes saab Küllile alati kindel olla, kuna ta on väga kohusetundlik ja motiveeritud.

Kalli Kalde

Kalli Kalde on maalikunstnik ja graafik, kes on lõpetanud Tartu Kunstikooli kunstilise kujundamise eriala, seejärel omandanud Tallinna Pedagoogilise Instituudi kunstiõpetuse ja tööõpetuse õpetaja kutse ning töötab alates 1991. aastast Tartu Kunstikoolis joonistamise, graafika ja illustratsiooni õpetajana.

Kalli peab oluliseks luua oma tunnis loominguks tööks sobiv õhkkond ja anda igale õpilasele võimalus oma isikupärase ande arendamiseks. Ta soovib aidata õppijal ennast arendada, et luua baas, mis võimaldaks pärast kooli lõpetamist leida endale sobiv töö või edasiõppimise võimalus.

Samal ajal on Kalli aastaid osalenud Tartu Kunstikooli rahvusvahelistes tegevustes. Kalli tegeleb rõõmuga kooli saabuvate välispraktikantidega. Kalli enda õpiränded on olnud suunatud pidevale isiklikule ja erialasele arengule, innustanud kaasa lööma rahvusvahelistes erialavõrgustikes, näitusetegevuses, koolitustel ja edukalt paljudel konkurssidel. Kalli on toonud Tartu Kunstikoolile arvukalt rahvusvahelisi kontakte, ta on nii kooli kui Eesti kunsti- ja kutsehariduse esindaja rahvusvahelistes erialavõrgustikes.

III vaatuse osalejad

Katre Lomp

Katre on tegelenud Erasmus+ projektidega Rakvere Ametikoolis alates 2006. aastast. Lisaks tublile projektikirjutamis- ning koostööskusele väärib kindlasti esiletõstmist tema põhjalik ettevalmistustöö õpiränduritele igaks olukorraks. Väsimatult kordab ta kõik olulise õppijate jaoks alati üle. Tulemuseks on õpilaste ja kolleegide positiivne tagasiside ning tänusõnad.

Katre on projektitöös väga põhjalik ja kohusetundlik, teda tunnustavad projektides osalevad partnerid nii Eestist kui ka Euroopast. Kui Katre midagi lubab, siis ta ka oma sõna peab! Hea töö tunnustuseks on kindlasti ka koolile 2015. a omistatud Erasmus + õpirände harta.

Sabine Hoffmann

Sabine on töötanud Wipperfürthi kutsehariduskolledžis 13 aastat, õpetades inglise keelt, poliitikat ja globaalset äri. Sellest 10 aastat on ta olnud seotud erinevate rahvusvaheliste projektidega. Ta algatas ja juhtis aastatel 2009-2011 Comeniuse koolidevahelist koostööprojekti, kuhu oli kaasatud partnerkool Soomest.

Sabine on ka aktiivne õpirände edendaja. Ta on aastaid korraldanud oma kooli õpilastele välispraktikaid nii Euroopa riikides kui kaugemalgi. Samuti toetab ta Saksamaale praktikale saabuvald välisõpilasi.

Sabine on veendunud, et kutsehariduse rahvusvahelistumine on õpilaste tööalase konkurentsivõime suurendamise ja tööturul parema hakkamasaamise seisukohast ülioluline.

Laida Reitmann

Laida töötab Järvamaa Kutsehariduskeskuses ja sellele eelnenud õppeasutustes 1978. aastast. Töötamist alustas ta kodumajanduse valdkonna kutseõpetajana, 2008 – 2016 juhtis majandus- ja teenindusõppe osakonda ja alates 2016. aasta augustist on Laida turismi-, toidlustuse- ja majutusteeninduse ning tervishoiu- ja sotsiaalteenuste õppekavariühmade juhtõpetaja. Koduteeninduse valdkonna edendamisele suunatud rahvusvaheliste projektidega on ta seotud nii kirjutaja, teostaja kui osalejana 1995. aastast.

Oma tööd teeb Laida südamega, tema tegemisi saadab edu ja teda tunnustavad nii kolleegid kui õppijad.

Indrek Alekõrs

Indrek on sakslastele kuuluva erakutseõppeasutuse Pärnu Saksa Tehnoloogiakooli direktor ja projektijuht ühes isikus. Ta on kirjutanud ja ellu viinud 12 õpirändeprojekti ja 2 uuendussirde projekti. Uuendussirde projektidest üks on seotud virtuaalse õppekeskkonna loomisega ettevõtluse ja raamatupidamise erialal ning teine ettevõtluse õppekavaga tehnikaalade õppuritele.

Peab oluliseks projektide kirjutamisel loovat lähenemist ja iga praktikaga kaasneva eripära rõhutamist välismaises kultuuri- ja töökeskkonnas.

Eduard Brindfeldt

Eduard töötab Tallinna Tööstushariduskeskuses elektroonika-, mehaanika ja IT valdkonna juhatajana. Alustas 14 aastat tagasi tööd elektroonika kutseõpetajana ning igapäevase töö kõrvalt omandas bakalaureuse-, magistri- ja doktorikraadi. Eduard on innovaatiline, edasi pürgiv inimene, kes on välja töötanud kaasaegseid ja töömaailmas nõutud õppekavu (mehhatroonik, robotitehnik, külmamehaanik, külmatehnika paigaldusjuht, tööstusinformaatik jpt), läbi mille on kasvanud osakonna õpilaste arv üle 1000. Ta haarab kinni kõigest, mis on uudne, väljakutseid ja vaheldust pakkuv. Ta on osalenud mitmetes rahvusvahelistes ja siseriiklikes projektides ning töörühmades. On õpiku "Mehhatroonika komponendid" autor.

Lisaks kõigele on ta tuntud oma rahuliku meele, suure tövõime, terava huumori ja professorile omase hajameelsuse poolest.

Sirje Ellermaa

Sirje alustas Kuressaare Ametikoolis 1996. a täiskasvanute koolituse osakonna juhatajana, millega pandi alus järjepidevale täiskasvanukoolitusele koolis, jätkas arendus- ja turundusosakonna juhatajana ning alates 2004. aastast töötab arendusdirektorina. Sirje on 20 aastat panustanud Kuressaare Ametikooli tegemistesse, aidates luua edukalt toimiva kutseõppeasutuse, mis on tuntud nii Eestis kui ka Euroopas. Projektijuhi ja meeskonnaliikmena on Sirje kõrgelt hinnatud Euroopa kolleegide seas oma pädevuse, süsteemsuse, järjekindluse, tasakaalukuse ja alati positiivse suhtumise tõttu. Sirjel on tohutu tövõime ja lisaks arendusjuhi tööle alati käsil mitmeid koostööprojekte. Ta on hinnatud ekspert erinevates töörühmades üle Eesti. Vaatamata oma hõivatusel leiab ta alati aega aidata ja motiveerida oma kolleegide.

IV vaatuse osalejad

Mika Saarinen

Mika on Soome Haridusagentuuris EDUFI üksuse juhataja. Tema üksuse vastutusvaldkonnaks on kutsehariduse ja koolitussektorile rahvusvahelistumise teenuste osutamine, sealhulgas ka Erasmus+ programmi elluviimine. Ta on töötanud Euroopa programmidega juba üle 15 aasta, osalenud uuringute läbiviimisel, kirjutanud juhendeid ja käsiraamatuid, pidanud arvukalt loenguid rahvusvahelise koostöö ja hariduse teemadel Soomes, teistes Euroopa maades ja ka mujal maailmas. Mika kogemus katab nii strateegilist arendustööd kui rahvusvahelist koostööd ning õpirännet Euroopas ja kaugemalgi. Viimasel ajal on teda iseäranis huvitanud strateegiline planeerimine ja rahvusvahelistumise mõju, rahvusvahelisest kogemusest saadud oskused ja kompetentsid. Mikal on magistrikraad teoreetilises filosoofias ning ta on ennast täiendanud rahvusvahelise poliitika ja täiskasvanuhariduse alal.

Marge Kroonmäe

Marge töötab SA Archimedes Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuuri (EKKA) kutseõppe hindamisjuhina aastast 2010 ning on kutsehariduse hindamisnõukogu sekretär. Enne seda töötas ta SA Innove projekti koordinaatori ja haridusasutuste sisehindamise nõunikuna.

Marge kaitses magistrikraadi haridusteadustes (hariduse juhtimine) Tallinna Ülikoolis 2007. a. Ta on töötanud arendusdirektorina kutsekoolis ja peainspektorina Järva maavalitsuse kultuuri- ja haridusosakonnas.

Esitletavat strateegilise koostöö projektid

- **WELLNESS, Starting Up with wellness training**

Uuendussiideprojekt „WELLNESS, Starting Up with wellness training“ (2011-2013) oli Kuressaare Ametikooli poolt kutsutud ellu spaateenindaja õppekava koostamiseks ja käivitamiseks. Sel ajal tegutses ainuüksi Saaremaal 9 spaahotelli ja vastava laiapõhjalise ettevalmistusega töötajaid oli raske leida, ei olnud ka kutsestandardit. Alustati koolitusvajaduse analüüsist ja kompetentside kirjeldamisest, mis sai projektiväliselt sisendiks kutsestandardi koostamisele. Kutsestandardi valmimise eest seisid projektipartnerid Eesti Spaaliit ja Kutsekoda. Valminud õppekava alusel viidi läbi testkoolitused ja koostati/koondati vajalikud õppematerjalid. Projekti detailsem info: <https://wellnesstraining.wordpress.com>

WELLNESS täna:

2014. a veebruaris alustas Kuressaare Ametikool ja septembris Tartu Kutsehariduskeskus spaateenindaja õppekaval vastuvõttu. Kolme aasta jooksul on kursuse lõpetanud ja kutsetunnistuse saanud 52 õppijat. Kursus on populaarne õppijate hulgas ja leidnud tunnustust tööandjate poolt.

- **Digital Literacy for Data Security and Digital Identity**

Koolidevaheline koostööprojekt „Digital Literacy for Data Security and Digital Identity“ (2016-2018) toimub Rakvere Ametikooli ja Berufskolleg Wipperfürthi IT-osakondade vahel ja keskendub andmeturbele ja digitaalsele identiteedile.

Projekti info: <http://berufskolleg.schule/erasmus/projekt/>, <http://www.rak.ee/digital-literacy-for-data-security-and-digital-identity> ja õpilaste loodud kodulehelt <http://projektav14.esy.es>, kuhu hakatakse koondama projekti käigus valmivaid materjale.

Digital Literacy for Data Security and Digital Identity täna:

Seni on toimunud 1 õpilaste silmast silma kohtumine Saksamaal ning mõned ühised Skype tunnid, järgmine õpilaste vahetus toimub 14.-20. mail Eestis.

- **New didactical approach in mechatronics vocational education - NEDIA**

Strateegiline koostööprojekt „New didactical approach in mechatronics vocational education - NEDIA“ (2014–2016) kaardistas Eestis, Lätis ja Soomes mehhatroonika senist taset kutsekoolide õpetajate, vilistlaste ja ettevõtjate vaatevinklist ning otsis võimalusi, kuidas uuendada vajalikke kompetentse nii, et käia ajaga kaasas ning täita tööturu vajadusi praegu ja tulevikus. Eesmärk oli ka välja pakkuda uuenduslikke ideid õpingute läbiviimiseks ja õppematerjalide tootmiseks, mis aitaks kohandada nende süvenevat puudust. Projekti info: <http://www.imecc.ee/en/projects/nedia/>

Nedia täna: Uuring on andnud ülevaatlisku ja sisulist infot kolme riigi mehhatroonika ala ja kompetentside osas, millest on võimalik teha tulevikku vaatavad järeldused. Eestis on valminud riiklik mehhatroonika õppekava, mille loomisel kasutati NEDIA projekti uuringute tulemusi.

- **Cleaning in Healthcare (CIH): Upgrading cooperation, professional standards and learning**

Strateegiline koostööprojekt „Cleaning in Healthcare (CIH): Upgrading cooperation, professional standards, and learning“ (2014-2016) kutsuti Järvamaa Kutsehariduskeskuses ellu eesmärgiga hakata Eestis esimesena koolitama tervishoiuasutustesse puhastusteenindajaid, kellel on lisaks koristusalasele väljaõppele ka teadmised tervishoiuasutustele kehtivatest hügieeninõuetest ja muudest tervishoiuteenuse eripäradest. Projekti info: <http://cleanhealthcare.weebly.com/>

CIH täna: Valminud on 2 valikõpingute moodulit „Tervishoiu ja hoolekandetasutuste hügieen (2 EKAPit) ja „Tervishoiu ja hoolekandetasutuste puhastus“ (4 EKAPit), mida rakendatakse hetkel Tartu Ülikooli Kliinikumis ja Ida-Tallinna Keskhaiglas toimivas töökohapõhises õppes.

- **Die estnische buchhalterische Übungsfirma "Lernen und Handeln"**

Pärnu Saksa Tehnoloogiakooli poolt juhitud uuendussirdeprojekti „Die estnische buchhalterische Übungsfirma "Lernen und Handeln" (2009-2011) raames toodi kooli Lääne-Euroopa kogemus raamatupidamise harjutusfirmade tööst ja avati Eesti esimene raamatupidamise harjutusfirma.

EBÜ täna: koolis töötab neli sellist firmat, kus õpitakse kõike seda, mida ühes ettevõttes tuleb teha. Näiteks pangaülekanded tehakse kooli arendatud internetipanga programmiga. Harjutusfirmade ühenduse EUROOPEN liikmena saab kool kontakteeruda sadade harjutusfirmadega üle Euroopa. Vaata lähemalt: <http://www.harjutusfirma.eu/>

- **Laiendatud ettevõtlusõppe integreerimine tehnikaõppekavade koosseisu Austria kogemuste baasil**

Pärnu Saksa Tehnoloogiakooli poolt juhitud teine uuendussirdeprojekti „Laiendatud ettevõtlusõppe integreerimine tehnikaõppekavade koosseisu Austria kogemuste baasil“ tulemusel valmis Eesti, Saksa ja Austria kutsekooli ning ühe kõrgkooli koostöös rahvusvaheline ettevõtluse õppekava tehnikaalade õppuritele. 2013. aastal katsetati seda sügissemestril kolmes riigis üheaegselt ja tulemused koondati võrdleva kvaliteediraamistikuna töö kokkuvõttesse. 195 tunnine õppekava on loodud eesmärgiga võimaldada tehnikavaldkonna õpilastel luua soovi korral hiljem oma ettevõtte. Vaata lisaks www.entrettech.ee

Laiendatud ettevõtlusõppe integreerimine.... täna: Õppekava rakendatakse täna edukalt kõikidel Pärnu Saksa Tehnoloogiakooli poolt õpetatavatel erialadel, samuti ka täiskasvanute koolituses (lühikursused).

